

Valtuustoaloite, Lähisuhdeväkivaltakoordinaattorin viran/toimen perustaminen

Ahall 10.11.2025
2410/00.01.00/2025

Valmistelija(t) Sosiaalihoitaja Heli Pärnänen, heli.parnanen(at)pshyvinvointialue.fi, p. 044 718 8420,
Palveluesihenkilö Katja Tarkiainen, katja.tarkiainen(at)pshyvinvointialue.fi, p. 044 461 0641,
Hyvinvointikoordinaattori Ville Koivisto, ville.koivisto(at)pshyvinvointialue.fi, p. 044 461 0291
Palvelualuejohtaja Minna Pitkänen, minna.pitkanen3(at)pshyvinvointialue.fi, p. 044 740 1956,
Palveluyksikköjohtaja Hanna-Mari Tanninen, hanna-mari.tanninen(at)pshyvinvointialue.fi, p. 044 718 6513,
HYTE- ja osallisuuspäällikkö Sade Rytkönen, sade.rytkonen(at)pshyvinvointialue.fi, p. 044 7176370

Päätös

Esittelijä hyvinvointialuejohtaja

Päätösehdotus Aluehallitus päättää hyväksyä aloitteeseen annetun vastauksen ja vie sen edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi.

Ennakkovaikutusten arviointi

Valtuustoaloitteen mukainen toiminta vaikuttaisi myönteisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ja ennaltaehkäisevään lähisuhdeväkivaltatyöhön.

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 36

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan oheisaineistona:

- Aluevaltuustoaloite, lähisuhdeväkivaltakoordinaattorin viran/toimen perustaminen, Vihreä aluevaltuustoryhmä ja Vasemmistoliiton aluevaltuustoryhmä
- Vastaus valtuustoaloitteeseen, lähisuhdeväkivaltakoordinaattorin viran/toimen perustaminen
- Aloitteen vastaukseen liite, Yhdyspinnat hyvinvointialue, lähisuhdeväkivalta

Valmistelu

Vihreän ja Vasemmistoliiton aluevaltuustoryhmät ovat tehneet 31.3.2025 valtuustoaloitteen koskien lähisuhdeväkivaltakoordinaattorin viran/toimen perustamisesta. THL on antanut suosituksen, että jokaisella hyvinvointialueella pitäisi olla lähisuhdeväkivaltatyön koordinaattori. Aloitteessa tuodaan esille lähisuhdeväkivallan seurauksia ja aiheutuvia palveluiden käyttöä ja kustannuksia. Siten

lähisuhdeväkivallan vastaiselle työlle pitäisi olla pysyvä koordinaattori, ja koordinaattorille tulisi turvata tosiasiallinen mahdollisuus käyttää työaikaansa väkivallan vastaiseen työhön. Näin turvataan asukkaiden turvallisuus, hyvinvointi ja terveys. Aloitteessa esitetään, että Pohjois-Savon hyvinvointialueelle perustetaan lähisuhdeväkivaltakoordinaattorin virka tai toimi.

Vastauksena aloitteeseen todetaan, että lähisuhdeväkivaltatyön koordinaattorin tehtävä tunnistetaan erittäin tärkeäksi. Pohjois-Savon hyvinvointialueen taloudellinen tilanne huomioiden, hyvinvointialueella on valtiovarainministeriön edellyttämä taloudellisuus- ja tuottavuusohjelma. Valtiovarainministeriön osoittama valtionavustus rahoituksena ei tällä hetkellä riitä kattamaan toiminnasta aiheutuvia kokonaismenoja vuosina 2026–2029. Henkilöstömenot ovat noin puolet Pohjois-Savon hyvinvointialueen kokonaismenoista. Taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman mukaisesti henkilöstön rekrytointeja tulee aina edeltää toimialoilla tarkasteluprosessi, jossa tili- ja vastuuvollisuuden mukaisesti arvioidaan ja punnitaan vaihtoehtoisia ratkaisuja tai näkökulmia. Tällaisia ovat esimerkiksi tehtävien uudelleen jakaminen olemassa oleville resursseille, ennakoimalla lähtövaihtuvuutta ja suunnittelemalla tilalle vaihtoehtoisia toimintamalleja sekä sisäistä liikkuvuutta tukemalla. Taloustilanne huomioiden uuden toimen perustaminen ei tällä hetkellä ole mahdollista. Tämä huomioiden meidän tulee vahvistaa entisestään henkilöstön osaamista ja tietoisuutta lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisystä, varhaisesta puuttumisesta ja tuen ja avun keinoista ja palveluista.

Järjestötoimijoilla on Pohjois-Savon hyvinvointialueella erittäin tärkeä rooli lähisuhdeväkivaltapalveluiden järjestämisessä. Järjestötoimijoiden tunnistaminen ja tiedostaminen on tärkeää. Sote-toimijoiden tekemän asiakkaan ja potilaan HYTE-ohjauksen ja neuvonnan tueksi on avattu omahyte.fi, joka kokoaa järjestöjen ja kuntien HYTE-palvelut, myös väkivaltaan liittyvät palvelut yhteen paikkaan.

Lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi on kuvattu eri toimijoiden rooleja ja tehtäviä lähisuhdeväkivallan ehkäisyn yhdyspintakuviossa. Yhdyspintakuviota on kuvattu niin asukkaan ja hänen lähiyhteisönsä, kunnan eri toimijoiden, hyvinvointialueen eri toimialojen ja yksiköiden sekä hallinto- ja tukipalvelujen ja kumppaneiden tehtävät lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi. Hyvinvointialueella on tarve lisätä tietoisuutta, järjestää koulutuksia, rakentaa lähisuhdeväkivaltatyön rakenteita ja vahvistaa ennaltaehkäisevää sekä varhaisen tuen toimia. Erityisesti tulee tunnistaa, miten lähisuhdeväkivaltapalvelut on meillä järjestetty ja lähteä kehittämään näitä yhä vahvemmin.

Lähisuhdeväkivaltatyö kuuluu tällä hetkellä Pohjois-Savon hyvinvointialueella myös yhden hyvinvointikoordinaattorin työnkuvaan, mutta työnkuvaan kuuluu laajemmin väkivallan ja tapaturmien ehkäisy ja työn keskittyminen yhdelle henkilölle on haavoittuvainen. Jatkoa ajatellen on tärkeä pohtia lähisuhdeväkivaltakoordinaattorin tehtävän

perustamista, mutta tällä hetkellä talousarvion määrärahat eivät tätä mahdollista.

Suunnitelmana on, että Pohjois-Savon hyvinvointialueella tehdään tiivistä yhteistyötä:

- Henkilöstölle järjestetään koulutusta lähisuhdeväkivallasta; puheeksi ottaminen ja neuvonta, lähisuhdeväkivallan merkkien tunnistaminen ja palveluihin ohjaaminen.
- Pohjois-Savon hyvinvointisuunnitelmaan 2025–2029 kuvataan toimenpiteitä, joilla edistetään väkivallan ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyä tällä valtuustokaudella
- Pohjois-Savon hyvinvointialueelle perustetaan lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmä. Koordinoiva tahoyhteistyö HYTE- ja osallisuuspalveluyksikkö